

! EESMÄRK

Orienteerub kattega teedel kaardi, legendi või teemärgistuse järgi.

✓ LÄBIVIIMINE/KONTROLL

Juhendaja õpetab ise noorkotkastele orienteerumise algteadmisi, vajadusel kutsub kohale mõne eksperdi.

Noorkotkad peavad realselt juhendajaga orienteeruma, kaardi lugemist peab proovima igaüks. See võib olla korraldatud ka linnatingimustes.

Harjutused viiakse läbi linnas/alevis/kooli ümbruses – hoonestatud alal, kus valdav osa teid on kõvakattega.

Juhendaja ettevalmistusteks on orienteerumisraja mahamärkimine – ajakulu kuni 2 tundi olenevalt raja pikkusest.

Katsenõue loetakse täidetuks pärast orienteerumisülesannet, mis sisaldab iseseisvalt liikumist kattega teedel kaardi järgi, legendi järgi või teemärgistuse alusel.

👍 SOOVITUSED

- ▶ Harjutused (*lisa 15.1*).
- ▶ Kutsuda kohale mõni kogenud orienteeruja, kes selgitaks põhitõdesid.
- ▶ Orienteerumise teemale varuda piisavalt aega ning teha õpet korduvalt.
- ▶ Anda poistele kaart 1 : 50 000, näidata teelõiku, mida noorkotkas peab läbima ja paluda tal kaardi põhjal kirjeldada, mida ta sellel teelõigul liikudes näeb ees, taga, paremal, vasakul, all ja üleval.
- ▶ Maa-ameti kaardist saab välja suurendada vajaliku ala.
- ▶ Edasijõudnutele – võimalusel osaleda orienteerumispäevakutel.
- ▶ Võtta osa matkamängudest.
- ▶ Edasijõudnutele tutvustada põhjalikumalt koordinaatide lugemist, vt "Söduriõpikut".

LISA 15.1

Harjutused

■ Harjutus 1

Koolitaja näitab projektoriga kaarti või jagab noortele kaardid mõõtkavas

1 : 10 000 – 1 : 50 000. Kaardile on märgitud teekonna algus- ja lõpp-punkt. Noored kirjeldavad suuliselt teekonda – mida nad näevad all, üleval, vasakul, paremal, ees ja taga. Seejärel uus marsruut ja noored panevad kirja, mida nad näevad. Nüüd võiks kasutada paralleelselt aerofotot ja kaarti – millised näevad orientiirid välja aerofotol (majade suurus, muruplatsid jne) ja millised kaardil.

■ Harjutus 2

Juhendaja paneb koonduse toimumiskoha lähiümbruses maha orienteerumistähised. Iga tähise juures on värviline pliiaats – erinevad värvid. Noored saavad kaardi/aerofoto ja saavad juhendaja kaardilt märkida enda kaardile ainult ühe tähise asukoha – igale noorele erinev tähis.

Tähise leidmisel teeb noorkotkas sealoleva värvipliiaatsiga oma kontroll-lehele märke ja naaseb juhendaja juurde. Seal toimub vestlus – mis valmistas raskusi, millised asjad olid kaardil, milliste orientiiride abil jõudsid sihtkohta, mis oli aerofotol teisiti kui tegelikkuses.

Noor saab oma kaardile märkida järgmise tähise asukoha ja läheb seda otsima.

Harjutus lõpeb siis, kui iga noor on leidnud iseseisvalt kõik tähised.

NB! Kui on kehvapoolse orienteerumisoskusega poisid, siis võib sama harjutust teha esimesel korral paarides ja teisel korral juba iga mees iseseisvalt.

■ Harjutus 3

Juhendaja märgib maha orienteerumisraja – kuni 10 orienteerumistähist (kiletaskus paber, millele on kirjutatud sõna või lause). Noored saadetakse seda sõna otsima. Vajadusel esimesel korral paarikaupa. Ajaarvestust ei ole, on ainult lõpukellaag, millal peab juhendaja juures tagasi olema. Võib anda poistele erineva tähiste läbimise järjekorra või siis lasta rajale paariminutilise intervalliga.

■ Harjutus 4

Klassikaline orienteerumisharjutus. Juhendaja märgib orienteerumisraja. Poisid kannavad tähiste asukohad oma kaardile ja leiavad need. Võib teha aja peale või siis määrata lõpukellaaja, millal peab olema tagasi juhendaja juures. Selle harjutuse läbinud poisid on järgukatse alapunkti sooritanud, kui nad mahuvad kontrollaja sisse ja leiavad üles kõik tähised või siis 8/10 tähistest – juhendaja otsustada.